

Председник Србије Борис Тадић и високи представник Европске уније за спољну политику и безбедност Кетрин Ештон вечерас ће у Бриселу сагледати у којој су мери успели напори за усаглашавање ставова Србије и ЕУ о предложеној резолуцији о Косову.

Компромис Београда и ЕУ?

До сусрета долази два дана уочи расправе у Генералној скупштини УН о српском предлогу резолуције о Косову и након интензивних консултација Србије и ЕУ о том тексту.

Чланице ЕУ начелно су усвојиле одреднице за усаглашавање ставова са Србијом за предстојећу расправу о Косову у Генералној скупштини УН, сазнаје се у Бриселу.

У питању су усклађена становишта између земаља Уније које јесу и оних које нису признале самопроглашену независност у Приштини, и у том документу се не спомињу ни једнострано отцепљење Косова, нити преговори о свим отвореним питањима, што је досад тражила Србија.

Нуде се, међутим, "добре услуге" ЕУ за преговоре Београда и Приштине о питањима од практичног интереса, а у циљу окретања будућности и јачања европске перспективе и Србије и Косова.

Те одреднице Кетрин Ештон ће изнети Борису Тадићу с циљем да се њима допуни или сачине "усаглашени" ставови ЕУ и Србије за разматрање питања Косова на Генералној скупштини светске организације.

Београд пристаје на компромис?

Београдски медији извештавају да су интензивни контакти већ у току, те да ће Србија највероватније пристати на компромисни текст резолуције. Британски стручњак за Западни Балкан Тим Џуда каже да би и резолуција која је резултат таквог компромиса имала смисао:

"Мислим да би дала неку врсту међународне подшке, па тако и подстрек, некој врсти преговора. Мислим да би таква подршка УН и ЕУ била веома значајна јер би отворила врата некој врсти преговора Београда и Приштине у будућности. Иначе, мислим да ће резолуција, ако се Београд и Брисел договоре, бити "конструктивно двосмислена" односно, да ће свако моћи да учита у њу оно што жели. Србија ће моћи да тврди да косовско питање није коначно решено пресудом Међународног суда правде. Земље које су признале независност Косова ће пак моћи да кажу да су уразумиле Београд и да су покренуле преговоре двеју страна о техничким питањима."

Није ли, међутим, Србија инсистирањем на својој резолуцији у Генералној скупштини УН постигла врсту аутогола - не само да је угрозила односе са највећим чланицама Уније и Вашингтоном, већ се поставља и питање да ли их је Београд таквим ставом готово принудио да повежу питања Косова и европских амбиција Србије, иако су до пре само неколико месеци понављали да су то две сасвим одвојене теме.

"Мислим да је већ неко време потпуно јасно да су, дугорочно гледано, та два питања итекако повезана. То не значи да ће се од Србије тражити да призна Косово већ једино да пронађе неки модус вивенди са Приштином. Што се тиче обраћања Међународном суду правде, чини се да ни то није много помогло Београду. Истина је није дошло до таласа признања Приштине али је исто тако тачно да је главна политичка порука пресуде тог суда да је декларација косовске независности ваљана и у реду."

"Интерни консензус ЕУ не изненађује"

Тим Џуда каже да није изненађен тиме што је Унија постигла интерни консензус о

српском предлогу резолуције упркос томе што се пет чланица чврсто и упорно противи косовској независности.

Џуда наводи случај Словачке и њеног министра спољних послова Мирослава Лајчака, који је својевремено био словачки амбасадор у Београду, па европски изасланик на црногорском референдуму о независности и, на крају, и Високи представник међународне заједнице у БиХ.

"Оно што је господин Лајчак рекао пре неколико дана када сам га видео у Братислави јесте да је најважније да Европска унија "не увезе" балканске свађе јер би то била "смрт Европске уније". Другим речима, без решења косовског проблема, па и ситуације у Босни и Херцеговини, нема ни уласка у Европску унију. Дакле, Словачка жели да сарађује са чланицама Уније које јесу признале Косово. Она не жели да дозволи да Косово постане тема око које ће се озбиљно сукобити са највећим чланицама Уније. Словачка трага за неким средњим путем и не бих био изненађен када би Словачка до краја године признала пасоше приштинских власти, ако не већ и косовску државу."

Тим Џуда каже да је унутрашња неслога по питању коначног статуса Косова ипак озбиљан проблем за Унију са којим ће кад тад морати да се ухвати у коштац. У томе види и један од разлога што се Кетрин Ештон толико ангажовала око тог питања.

"Сама по себи таква неслога можда и није толико значајна. Међутим, утисак је да Унија за сада није претерано успешна ни у Босни и Херцеговини, ни на Косову, што озбиљно нарушава њен кредибилитет. Зато мислим да је време да Европска унија и Кетрин Ештон много одлучније приступе питању западног Балкана."

Тим Џуда каже да би споразум Ештонове и Тадића вечерас у Бриселу, олакшао, ако не обавезно и убрзао, европску интеграцију Србије. У супротном, да се Србија одлучи за конфронтацију, то би дефинитивно зауставило тај процес на дужи рок, каже Тим Џуда и додаје:

"Косово и Србија могу бескрајно да се натежу око признања од стране земаља као што су Хондурас и Гранада. Међутим, једино признање које је важно Приштини је оно из Београда. Дакле, док се то не догоди, Косово и Србија биће међусобни таоци и далеко

од Европске уније. Такво њихово натезање просто троши политичку вољу и енергију које би лидери Србије и Косова могли, и морали, да улажу у побољшање живота својих суграђана око читавог низа других питања."

(BBC)